

Különfélék.

Községi erdők állami kezelése. A földmivelésügyi miniszeriumban, múlt évi deczember hó 2.-ától 4.-éig beható szaktanácskozás folyt le ama törvényjavaslat-tervezet tárgyában, amelyet a miniszter a községi és ezekkel egy tekintet alá eső kisebb terjedelmű kötött forgalmu erdőbirtokok állami kezeléséről és a közbirtokosságok és volt urbéreszek tulajdonában levő közösen használt erdők vagyonkezelési kérdésének szabályozásáról szándékozik előterjeszteni. A javaslat első részének célja az, hogy az állami erdőkezelés szervezésével első sorban a községeknek és volt urbéreszeknek, másodsorban pedig a többi kötött forgalmu erdők birtokosainak módot nyujtson annak a szükséges, de a kisebb birtokokra terhes kötelességnek a teljesítésére, hogy az erdőtörvény értelmében erdeik kezelésére szakértő erdőtiszteket alkalmazzanak. Ezt a célt a javaslat az állami kezelés szervezésével törekszik elérni, mely egyszersmind a helyenként nagy kiterjedésű vizmosások és kopár területek megkötését és befásítását is egy jelentékeny lépéssel előbbre viszi s a földmivelésügyi miniszternek módot nyujt arra, hogy az érdekelt birtokosokat nehéz munkájuk teljesítése körül hathatósan támogassa. A javaslat második része a közbirtokossági és volt urbéres erdők vagyonkezelése körül sok helyen tapasztalható teljesen rendezetlen állapotok megszüntetésére alkalmas. Bár a javaslatnak mindkét része hosszas tárgyalások alapján volt előkészítve, a földmivelésügyi miniszter a végleges szövegezés előtt még az érdekelt vármegyék illetékes köreit s a közbirtokosságok képviselőit, több kiváló jogászunkat és közigazgatási tekintélyünket is meg akarta hallgatni. A nagy számban megjelentek behatóan megvitatták a javaslat minden intézkedését s bár a

részletekre nézve sok figyelemre méltó észrevétel merült fel, egészében a javaslatot — Bedő A., Komjáthy B. és Groisz G. képviselők kivételével, kik közül Komjáthy általában az elvi szempontból való szükségesség tekintetében, Bedő és Groisz pedig a jelen viszonyok között való időszerűség s a közvetlen szükségesség szempontjából tettek kifogást, — helyeselték és örömmel fogadták.

A tanácskozások befejezésekor a minister kijelentette, hogy a javaslat végleges szövegezésénél, a tanácskozmány folyamán hangoztatott kívánásokat mind a leggondosabb figyelembe fogja venni; megelőzőleg azonban a javaslat felől még az *Országos Erdészeti Egyesület* véleményét is meghallgatja.

A tanácskozmány tagjai a minister kijelentését megnyugvással fogadták s *Mihályi* Péter országgyűlési képviselő, aki mint egyik máramarosi közbirtokosság elnöke vett levékeny részt a tanácskozmányban, meleg szavakban mondott a ministernek köszönetet.

A földművelésügyi minister ur a szóban levő törvényjavaslat-tervezetet január hó folyamán tényleg le is küldte egyesületünkhöz oly kéréssel, hogy a tervezet az igazgató-választmány legközelebbi ülésén tárgyalás alá vétessék s a tárgyalás alapján az igazgató-választmány véleménye vele lehető sürgősen közöltessék.

A leküldött javaslat-tervezettel az igazgató-választmány a január hó 30.-án tartott ülésen foglalkozott s az előadói vélemény kidolgozására kiküldött háromtagu bizottság előterjesztését általánosságban elfogadván, *egyhangulag ki-mondotta, hogy a javaslat-tervezetben érintett törvényhozási intézkedéseket általában véve helyesli és sürgősen szükségeseknek tartja, s az egész javaslat-tervezetet őszinte örömmel üdvözli, mint olyan törvényhozási intézkedés tervezetét, mely az*

egyesület által már régen felismert s több alkalommal is hangoztatott közszükségletnek kielégítését czélozza.

A javaslat-tervezet egyes részleteire nézve azonban az igazgató-választmánynak szintén voltak megjegyezni valói, s ehez mérten egyesületünk a törvényjavaslat-tervezetre vonatkozólag általánosságban adott fentebbi véleménynek közlésével kapcsolatosan egyszersmind azokat a módosításokat és kiegészítéseket is figyelmébe ajánlotta a földmivelésügyi miniszter urnak, a melyeket az ügy érdekében kívánatosaknak ismert fel.

Az igazgató-választmány tárgyalásáról részletes tudósítást fog nyújtani az ülésnek jövő füzetünkben megjelenő jegyzőkönyve.

Közlemények a pajódok és az áska elleni védekezésről.

Közeleg a tavasz s ezzel a csemetéiket féltő erdészek aggodalma is a pajódok és áskák károsításai miatt. Azt hiszem, egyik-másik szaktársam jónéven veszi, ha együtt felsorolva látja azokat a forrásokat, melyekből e veszedelmes erdőkárosítók ellenében szükséges védekezéshez tanácsokat merithet.

Az «Erdészeti Lapok»-ban erre nézve rövidebb-hosszabb közlemények jelentek meg az alábbi táblázatban megjelölt helyeken:

Év	Oldal	Év	Oldal	Év	Oldal	Év	Oldal
1867	151	1887	983	1891	517	1895	779
1867	252	1888	171	1891	635	1895	1127
1870	224	1888	740	1891	637	1897	129
1881	934	1888	963	1891	870	1897	281
1883	790	1889	186	1892	188	1897	789
1886	155	1889	428	1892	507	1897	908
1886	170	1890	869	1894	728		

A sok közül valamelyik tanács megfogadása talán csak sikerre vezet, vagy esetleg újabb ismeretekhez vezérli a kísérletezőt s így fáradságának mindenképp csak hasznát látja. (Közli: *Stark D.*)

A kopár területeken teljesített erdősitések állami segélyezése. A földmivelésügyi m. kir. minister, úgy, mint az előző évben, ama szegényebb sorsu birtokosokat, kik a közgazdasági érdekből beerdősítendő kopár területeken, az 1897. év őszén önként, tehát az erdősitésnek az 1879. évi XXXI. t.-cikk 165. §-a alapján való elrendelése előtt, és sikerrel erdősitettek, állami segélyben részesítette s a teljesített erdősitések közgazdasági értékéhez és fontosságához, valamint a tényleg felmerült költségek nagyságához képest 66 birtokos részére 462 k. holdnyi kopár terület beerdősítése után 2820 forintnyi pénzsegélyt osztott ki, mely összeg a folyó év tavaszán teljesített erdősitések után a földmivelésügyi minister által már adományozott 17.239 forint pénzsegélyvel együtt 20.059 frtot tesz ki. Ezen államsegély 382 birtokos részére összesen 3320 k. holdnyi kopár terület beerdősítése után lett kiosztva.

A jegér-madárról. (*Alcedo.*) Az Erd. Lapok régebb évfolyamaiban kérdéstárgyává tette a jegérnek *hasznos* tulajdonsága. Saját megfigyelésem után következőket mondhatom e szép kis madárról. Nem régen elvénhedt magfákat árverezvén, a már ledöntött törzsek egyikére figyelmessé tett annak elégedetlen gazdája, mert a törzs belseje teljesen korhadt volt. Amint e vén fához közeledtünk, már messziről feltűnt nekem, hogy annak tuskóján, ügyet se vetve ránk, egész sereg apró madárka gazdálkodik nagy mohósággal. Néhány lépésnyi távolból aztán kétségtelenül meggyőződhettem arról is, hogy a korhadékban rejtőzött álczákon osztozkodó czinkék és fakúszók között kolompos gyanánt egy szép jegér-madár

vezérkedett, mely társain is tultett a hasznos igyekezetben azzal, hogy többi társának elrebbenése által sem hagyta magát zavartatni lakmározásában.

Egyuttal megemlítem, hogy ugyancsak e jegérfajt sokszor láttam az alföldi kubikgödrök jégrései mellett ólálkodni, a midőn meg bizonyára halacszkákra leselkedett és valószínűleg nem is eredménytelenül, mert ezekben a sekély áradvány vizekben felette sok apró hal tartózkodik, úgy, hogy a tiszta jégen át csoportokban láthatni őket.

(Közli: *Stark D.*)

A magyar kiviteli czégek compendiumából, melyet a kereskedelmi minister megbízásából a kereskedelmi muzeum a külföld részére szerkesztett francia nyelven, nyolcz nyelvű tárgymutatóval megjelent egyelőre a magyar nyelvű második kiadás. Ezt ezuttal nagyobb példányszámban nyomatták ki, mint az első kiadást, hogy az érdeklődők megszerezhessék. A tapasztalat ugyanis azt tanusította, hogy — más ilyenmü munka hiányában — ez a kiadvány a belföldön is hézagot pótol; áttekintést nyújtott a magyar gyáriparról, a gyakorlati igényeknek megfelelő utmutatója volt a jelentősebb hazai ipari beszerzési forrásokhoz. Ehhez képest a kereskedelmi muzeum igazgatósága a második kiadásnál szélesebb keretben haladt; fölvette nemcsak azok az ipartelepeket, melyek már tényleg és rendszeresen foglalkoznak kivitellel, hanem az olyanokat is, melyek csak a belföldnek dolgoznak ugyan, de képesek arra, hogy alkalom adtán külföldi megrendeléseket is foganatosítsanak és általában versenyképességet tanusítottak. Ehhez képest ezen kiviteli czimtar a második kiadásban 1905 kivitelképes magyar ipartelepét sorol föl; 682 czéggel többet, mint az elsőben. Tetemesen több czéget ismertet nevezetesen az italoknál (114 helyett 201), az élelmi ipar-

czikkeknél (62 h. 112), a faáruknál és butoroknál (114 h. 184), a szövő és fonóiparnál (78 h. 130), a ruházati iparnál (38 h. 86), a papíráruknál (48 h. 77), a bőráruknál (67 h. 110), a vasnál és vasárúknál (99 h. 145), a fémeknél (39 h. 71), a gépeknél (77 h. 94), a horvát-szlavonországi czégeknel (79 h. 94). A kiadvány a *terménykivitelre* nem terjeszkedett ki az első kiadásban.

Terményeink kivitele ugyan sokkal jelentékenyebb, mint gyártmányainké, de míg emez nagyrészen csak 1—2 évtized óta létezik, utmutatásokra és a kormány kezdeményezésére szorul, úgy hogy ez a propaganda a kereskedelmi muzeum főfeladatát képezi — addig a terménykivitel régi hagyományok alapján, kellő szervezettel működik, ismeri a piacait és a czégek rég rendelkeznek már a szükséges külföldi összeköttetésekkel. Ezért az intézet nem is látta szükségesnek ezen a téren intervenálni és a terménykiviteli czégeket nem vette föl a czimtár első kiadásába.

Ámde a külföldről érkezett tudakozódások oly gyakran vonatkoztak a magyar terményekre, hogy a szerkesztőség a második kiadásba fölvette a fontosabb kiviteli czikkeket a terményekből is, 38 féle állati és növényi terményre terjeszkedik ki és ezekre 1117 czéget sorol föl és pedig csakis elsőrendű czégeket. A külföldnek szánt *francia kiadás*, mely kilencz nyelvű tárgymutatóval és használati utasítással van ellátva és már is tetemes számú pótlásokat tartalmaz, úgy, hogy harmadik kiadás számba mehet, most van sajtó alatt és néhány hét múlva ezer meg ezer példányban megy szét a külföldre, ahonnét már is 1200-nál több példányt jegyeztettek elő konzulátusaink és más érdeklődők.

Magyarosodunk. *Gruber Győző* m. kir. erdőgyakornok, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, vezeték nevét «*Vermes*»-re változtatta. *Éljen!*

Halálozások. *Loeszl József* uradalmi erdőmester (Kaposváron) és *Kádár Imre* m. kir. erdőgyakornok (Ungváron), az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai meghaltak. *Béke hamvaikra!*

Változások az erdészeti szolgálat körében.

A földmivelésügyi m. kir. minister a következő erdőtiszteket nevezte ki:

I. A magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában:

Főerdészszé a IX. fizetés osztályba: *Benigny Gyula* m. kir. erdészt amáramaros-szigeti erdőigazgatósághoz; *Briestyanszky Endre* m. kir. erdészt a lippai főerdőhivatalhoz.

Erdészszé a X. fizetési osztályba: *id. Belházy Gyula* m. kir. erdészjelöltet a besztercebányai erdőigazgatósághoz; *Konok Tamás* m. kir. erdészjelöltet a kolozsvári erdőigazgatósághoz.

Erdészjelöltté a XI. fizetési osztályba: *Kiss Ernő* és *Lőfi Jenő* m. ktr. erdőgyakornokokat a lippai főerdőhivatalhoz.

Erdőgyakornokká a következő okleveles erdészeket: *Jeszenszky Ferenczet* a szászsebesi erdőhivatalhoz; *Hohoss Jánost* a lugosi erdőigazgatósághoz; *Lányi Gyulát* az apatini erdőhivatalhoz; *Gombossy Józsefet* a besztercebányai erdőigazgatósághoz; *Papp Istvánt* a zsarnóczai erdőhivatalhoz.

II. A horvát-szlavonországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában:

Erdészszé a X. fizetési osztályba a következő kir. erdészjelölteket: *Susztter Rezsőt* a zágrábi erdőigazgatósághoz; *Emöki Adolfot* és *Bogsch Árpádot* az otocsácsi erdőhivatalhoz; *Stromszky Lászlót* a zágrábi erdőigazgatósághoz.

Erdészjelöltté a XI. fizetési osztályba: *Urbanszky István* és *Melcsiczky Pál* kir. erdőgyakornokokat az otocsácsi erdőhivatalhoz.

Erdőgyakornokká: *Remenyik Gusztáv* és *Maier Béla* okleveles erdészeket a zágrábi erdőigazgatósághoz.

Földmivelésügyi magyar ministerem előterjesztésére *Rochlitz Dezső* alerdőfelügyelőt erdőfelügyelővé kinevezem.

Kelt Bécsben, 1898. évi január hó 14-én.

Ferencz József s. k.

Darányi Ignác s. k.

A földmivelésügyi m. kir. minister a vezetése alatt álló ministeriumhoz *Arányi Béla* pénzügyministeri számtanácsost központi erdőszámvevőségi főnökké nevezte ki.